

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA ĐOÀN THANH NIÊN TRONG CÔNG TÁC GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ, TƯ TƯỞNG CHO SINH VIÊN TẠI TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH - ĐẠI HỌC HUẾ

Nguyễn Thị Nguyệt

Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh - Đại học Huế

Email: nguyetgdqphue@gmail.com.

Tóm tắt: Sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam hiện nay đang diễn ra trong bối cảnh vừa có nhiều thời cơ, vừa đối mặt với không ít thách thức. Toàn dân tộc ta luôn tuyệt đối tin tưởng vào con đường đi lên chủ nghĩa xã hội và vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Tuy nhiên, các thế lực thù địch vẫn không ngừng đẩy mạnh các hoạt động chống phá, đặc biệt thông qua chiến lược “Diễn biến hòa bình” nhằm vào nước ta. Việc tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng cho học sinh và sinh viên là hết sức cần thiết. Vì vậy, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong việc giáo dục, giúp học sinh - sinh viên nhận thức rõ vai trò, trách nhiệm của bản thân đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Từ khóa: Giáo dục chính trị và tư tưởng, Đoàn Thanh niên, sinh viên, Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh - Đại học Huế, hoạt động ngoại khóa.

Nhận bài: 06/10/2025; **Biên tập:** 07/10/2025; **Phản biện:** 13/10/2025; **Duyệt đăng:** 17/10/2025.

1. Đặt vấn đề

Công tác giáo dục chính trị, cho sinh viên (SV) đóng vai trò then chốt trong việc xây dựng và củng cố nền tảng xã hội XHCN nhằm trang bị cho các em hệ thống tri thức, lý luận cách mạng, nhận thức đúng đắn về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, từ đó hình thành niềm tin vững chắc vào sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong bối cảnh hiện nay, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN đang phải đối mặt với nhiều thách thức, đặc biệt là sự chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch trong chiến lược “Diễn biến hoà bình”. Vì vậy thông qua công tác giáo dục chính trị, tư tưởng mỗi SV được rèn luyện bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định với mục tiêu lý tưởng và có khả năng miễn dịch trước những thông tin sai lệch, xuyên tạc của các thế lực thù địch. Bên cạnh đó công tác giáo dục chính trị, tư tưởng còn là cầu nối quan trọng để SV truyền tải những giá trị đạo đức, lối sống tốt đẹp, góp phần xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, tiến bộ. Điều này không chỉ tạo ra sự đồng thuận, đoàn kết trong toàn xã hội mà còn khơi dậy tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường, biến nhận thức thành hành động cụ thể, đóng góp tích cực vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò của Đoàn Thanh niên trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên

Đoàn thanh niên là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam và lực lượng ngày càng được xây dựng vững mạnh trong các cơ sở giáo dục, tạo môi trường thuận lợi để xây dựng và phát triển toàn diện cho SV. Trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho SV, Đoàn thanh niên là lực lượng đóng

vai trò nòng cốt, xung kích. Vai trò của Đoàn được thể hiện qua nhiều khía cạnh: Đoàn là lực lượng nòng cốt trong phong trào của SV, là chỗ dựa vững chắc để xây dựng và bảo vệ Đảng, chính quyền; là môi trường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho SV.

Nhiệm vụ của Đoàn trong giai đoạn hiện nay tập trung vào việc đoàn kết, tập hợp thanh niên, giáo dục lý tưởng cách mạng, tổ chức các phong trào hành động cách mạng, xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh, đồng thời tham gia xây dựng, bảo vệ Đảng và hệ thống chính trị. Những nhiệm vụ này không chỉ phản ánh vai trò chiến lược của Đoàn mà còn khẳng định ý nghĩa sống còn của tổ chức này trong công cuộc đổi mới đất nước.

Nghị quyết số 04-NQ/HNTW, ngày 14-1-1993 của HNTU¹ 4 khóa VII “Về công tác thanh niên trong thời kỳ mới” khẳng định: “Thanh niên là lực lượng xung kích trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Sự nghiệp đổi mới có thành công hay không, đất nước bước vào thế kỷ XXI có vị trí xứng đáng trong cộng đồng thế giới hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không phần lớn tùy thuộc vào lực lượng thanh niên, vào việc bồi dưỡng, rèn luyện thế hệ thanh niên” (1) Vì vậy phát huy vai trò của Đoàn thanh niên trong công tác giáo dục là yếu tố quan trọng để SV phát huy được tinh thần trách nhiệm tuổi trẻ trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2.2. Hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng của Đoàn thanh niên tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh - Đại học Huế

Đối với Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh (GDQP&AN) - Đại học Huế là đơn vị được giao nhiệm vụ thực hiện công tác giáo dục kiến thức và cấp chứng chỉ về quốc phòng và an ninh

cho sinh viên trực thuộc Đại học Huế và sinh viên thuộc khối Cao đẳng nghề và Trung cấp nghề của một số trường liên kết ngoài Đại học Huế. Đối với chương trình GDQP&AN cho sinh viên thì mục tiêu chung của chương trình đó là “giáo dục cho công dân về kiến thức quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa” (2). Vì vậy công tác giáo dục chính trị, cho SV được Đảng ủy, Ban Giám đốc đặc biệt quan tâm nhằm thực hiện các mục tiêu cụ thể như:

- Thông qua các nội dung được học giúp SV hiểu và tin tưởng vào Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng Cộng sản Việt Nam và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Trên cơ sở đó xây dựng cho SV có bản lĩnh chính trị vững vàng, có khả năng nhận diện và đấu tranh chống lại các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch.

- Trang bị cho SV những giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc, rèn luyện cho các em lối sống lành mạnh, ý thức trách nhiệm công dân, tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái.

Về nội dung giáo dục, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng được lồng ghép ở tất cả nội dung các học phần mà SV được học, trong đó nội dung học phần Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam và học phần Công tác Quốc phòng và An ninh nội dung giáo dục được thể hiện khá rõ nét. Bên cạnh đó công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho SV còn đa dạng về phương pháp thực hiện, đặc biệt vai trò của Đoàn thanh niên trong tổ chức các hoạt động ngoại khoá cho SV.

Tại Trung tâm, cơ cấu tổ chức Đoàn thanh niên ngày càng được củng cố và kiện toàn gồm có: 01 Ban chấp hành Đoàn cơ sở và 02 chi đoàn trực thuộc, với số lượng 26 đoàn viên là cán bộ, giảng viên đang công tác tại đơn vị. Tổ chức Đoàn tại Trung tâm chịu sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng uỷ, Ban giám đốc và Đoàn Đại học Huế. Trong những năm vừa qua, được sự quan tâm chỉ đạo của Đảng uỷ, Ban Giám đốc và lãnh đạo Đoàn cấp trên, hoạt động đoàn tại Trung tâm GDQP&AN - Đại học Huế ngày càng phát triển, nhiều hoạt động ngoại khoá nhằm thực hiện tốt công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho SV đã được thực hiện đáp ứng được mục tiêu giáo dục đề ra như:

+ Tổ chức giao lưu văn hoá, văn nghệ cho SV: Đây là một hoạt động ngoại khoá thường niên do Đoàn thanh niên tổ chức gắn liền với các chủ đề hành động của tháng và hướng đến các nội dung ca ngợi tình yêu quê hương đất nước, hát về Đảng, Bác Hồ và truyền thống tốt đẹp của dân tộc. Hoạt động văn hoá, văn nghệ không chỉ giúp SV giải toả những căng thẳng, áp lực khi về học tập tại Trung

tâm mà còn nhằm giáo dục cho các em truyền thống yêu nước, tinh thần đấu tranh kiên cường bất khuất của dân tộc ta, từ đó hun đúc cho các em lòng yêu nước, tự tôn tự hào dân tộc.

+ Tổ chức cho SV tham gia các buổi tọa đàm, hội thi báo tường, vẽ tranh cổ động nhân các ngày lễ lớn như ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam; ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam vv... thông qua các hoạt động này để các em tìm hiểu về lịch sử của dân tộc, củng cố vững chắc niềm tin đối với sự lãnh đạo của Đảng, sự hi sinh to lớn của cha ông ta trong lịch sử đấu tranh chống xâm lược.

+ Tổ chức cho SV tham gia dâng hương tại các nghĩa trang liệt sĩ trong các ngày lễ lớn như: ngày thương binh, liệt sĩ (27/7); Giải phóng miền Nam thống nhất đất nước (30/4); ngày Quốc khánh (2/9)... Tặng quà cho người có công với cách mạng, để từ đó bồi đắp cho các em lòng biết ơn và nhận thức được giá trị hoà bình của đất nước là sự hi sinh xương máu của cha ông ta.

Bên cạnh đó, tại Trung tâm GDQP&AN, hoạt động hiến máu nhân đạo được coi là một hoạt động chủ đạo của Đoàn thanh niên. Với khẩu hiệu “một giọt máu cho đi, một cuộc đời ở lại” trong những năm qua Ban chấp hành đoàn Cơ sở của Trung tâm đã phối hợp với Trung tâm huyết học bệnh viện Trung ương Huế kêu gọi SV tham gia hiến máu tình nguyện. Hoạt động ý nghĩa này đã nhận được sự tham gia đông đảo của SV và được Đoàn cấp trên cũng như lãnh đạo các cấp đánh giá cao. Thông qua hoạt động này nhằm giáo dục cho SV truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam đó là tinh thần “tương thân tương ái”, giúp đỡ, sẻ chia với cộng đồng.

Đoàn thanh niên Trung tâm GDQP&AN còn hưởng ứng tham gia tích cực các phong trào do Đoàn Đại học Huế, đoàn địa phương tổ chức như ngày chủ nhật xanh: BCH Đoàn cơ sở của Trung tâm đã chủ động phối hợp với BCH Đoàn phường Phú Bài huy động SV tham gia tổng dọn vệ sinh môi trường, cảnh quan trong và ngoài đơn vị, từ đó hình thành cho các em lối sống có văn hoá, ý thức bảo vệ môi trường, yêu thiên nhiên, trách nhiệm của công dân với cộng đồng, xã hội.

2.3. Giải pháp nhằm phát huy vai trò của Đoàn thanh niên trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho SV tại Trung tâm GDQP&AN - Đại học Huế

2.3.1. Nâng cao nhận thức cho các lực lượng giáo dục về tầm quan trọng của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên trong tình hình hiện nay

Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho SV là quá trình giáo dục thường xuyên và lâu dài. Trong bối cảnh hiện nay, trước những âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch đòi hỏi các lực lượng phải nhận thức rõ được vai trò, trách nhiệm của mình, để từ đó có sự phối hợp hiệu quả với Đoàn thanh niên trong tổ chức các hoạt động phong trào cho SV.

2.3.2. *Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban Giám đốc và Đoàn cấp trên*

Đảng ủy, Ban Giám đốc Trung tâm cần quan tâm chỉ đạo sâu sát công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên. Thường xuyên quán triệt và đôn đốc các bộ phận nắm bắt tình hình cụ thể của SV về nhận thức, tâm lý trong suốt cả khóa học để kịp thời có phương hướng giải quyết, không để SV có những tư tưởng lệch lạc, bất mãn, chống đối Đảng, Nhà nước khi về học tập tại Trung tâm.

Đảng ủy, Ban Giám đốc và Đoàn cấp trên phải thường xuyên quan tâm, chỉ đạo, xây dựng phương hướng hành động cụ thể để Đoàn thanh niên thực hiện các chương trình hành động bám sát nhiệm vụ chính trị của đơn vị một cách hiệu quả.

2.3.3. *Phát huy vai trò xung kích, gương mẫu của Ban cán sự - Ban chấp hành Đoàn*

Trong hoạt động phong trào Đoàn nói chung và trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho SV nói riêng thì mỗi cán bộ đoàn phải là một tấm gương sáng về đạo đức, trí tuệ và tinh thần nhiệt huyết. Ban cán sự - Ban chấp hành Đoàn phải là những người tiên phong trong việc nắm bắt tâm lý, tư tưởng, nguyện vọng của SV để từ đó cụ thể hoá nội dung giáo dục chính trị, tư tưởng thành những chương trình hành động thiết thực. Cán bộ đoàn phải luôn tâm huyết, trách nhiệm và gần gũi với SV mới có thể khơi dậy được tiềm năng, dẫn dắt các em tham gia tích cực vào các hoạt động của Đoàn, góp phần quan trọng trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2.3.4. *Đổi mới phương thức tổ chức hoạt động các phong trào cho SV*

Trong bối cảnh hiện nay khoa học công nghệ ngày càng phát triển, vì vậy để nâng cao sức hấp dẫn và hiệu quả trong tổ chức hoạt động phong trào cho SV không chỉ đòi hỏi đa dạng hoá các hình thức sinh hoạt mà còn phải tập trung vào việc ứng dụng công nghệ số, hoạt động đoàn cần tăng cường tương tác trực tuyến thông qua các nền tảng mạng xã hội, tạo ra không gian mở để SV hưởng ứng, tham gia.

3. **Kết luận**

Trong giai đoạn hiện nay đất nước ta đang đứng trước những cơ hội và thách thức mới việc giáo dục chính trị, tư tưởng cho SV đóng vai trò vô cùng quan trọng vì sinh viên là lực lượng nòng cốt, rường cột của đất nước. Họ là những người sẽ tiếp tục sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc, quyết định tương lai của đất nước. Một thế hệ SV có lý tưởng, có đạo đức và bản lĩnh sẽ là nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững của quốc gia. Để công tác giáo dục đạt hiệu quả tốt trong các cơ sở giáo dục cần triển khai nhiều hoạt động liên quan đến công tác chính trị, tư tưởng cho SV, cần phải huy động và phát huy vai trò của các lực lượng trong hệ thống giáo dục. Đối với Đoàn thanh niên cần phát huy hơn nữa vai trò của mình trước những thách thức đất nước đang đổi mới để lãnh đạo SV thực hiện sứ mệnh tuổi trẻ trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa ■

Tài liệu tham khảo

[1]. Hồ Chí Minh (2011). *Toàn tập*. Hà Nội: Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, T.9, tr.178.
 [2]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2007). *Văn kiện Đảng Toàn tập*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia. T.52, tr.538-539.
 [3]. *Điều lệ Đoàn thanh niên*. <https://doanthanhnien.vn/Content/uploads/%C4%90I%E1%BB%80U%20L%E1%BB%86%20%C4%90O%C3%80N%20KH%C3%93A%20XI.pdf>
 [4]. *Luật Giáo dục quốc phòng an ninh 2013 (Điều 4)*
 [5]. Giáo trình Giáo dục quốc phòng và an ninh (2016). *Tập 1*. Hà Nội: Nxb. Giáo dục.
 [6]. Ban Bí thư. *Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24-3-2015 “Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030”*, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/chi-thi-so-42-cttw-ngay-2432015-cua-ban-bi-thu-ve-tang-cuong-su-lanh-dao-cua-dang-doi-voi-cong-tac-giao-duc-ly-162>.

Promoting the role of the Youth Union in political and ideo-logical education for students at the Center for National De-fense and Security Education - Hue University

Nguyen Thi Nguyet

Center for National Defense and Security Education, Hue Uni-versity

Email: nguyetgdqphue@gmail.com.

Abstract: *The cause of building and defending the Vietnamese Fatherland is currently taking place in a context of both many opportunities and facing many challenges. Our entire nation always has absolute faith in the path to Socialism and the leadership role of the Communist Party of Vietnam. However, the hostile forces continue to step up their sabotage activities, especially through the “Peaceful Evolution” strategy aimed at our country. Strengthening political and ideological education for students is extremely necessary. Therefore, there needs to be close co-ordination between schools, families and society in education, helping students clearly perceive their roles and responsibilities in the cause of building and defending the Fatherland.*

Keywords: *Political and ideological education, Youth Union, students, Center for National Defense and Security Education - Hue University, extracurricular activities.*